

**УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

**Про додаткові заходи щодо безперешкодної діяльності засобів масової інформації,
дальшого утвердження свободи слова в Україні**

Виходячи з необхідності безумовного забезпечення конституційних гарантій на свободу слова в Україні, вільне вираження своїх поглядів і переконань, створення належних умов для незалежної творчої діяльності засобів масової інформації, відповідно до статті 102 Конституції України **постановляю**:

1. Визнати за необхідне здійснити додаткові заходи до усунення обмежень, які перешкоджають зміцненню і розвитку інформаційної галузі, її інфраструктури, надання реальної підтримки діяльності журналістів та забезпечення особливих норм їх захисту.

З цією метою Кабінету Міністрів України за участю Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної спілки журналістів України, інших відповідних всеукраїнських громадських організацій:

1) внести в установленому порядку пропозиції щодо усунення правових, адміністративних, економічних та організаційних перешкод для дальшого розвитку діяльності засобів масової інформації, передбачивши в них, зокрема:

— забезпечення виконання вимог законів України щодо неприпустимості втручання у творчу діяльність журналістів, у тому числі шляхом здійснення попереднього погодження повідомлень і матеріалів, контролю за ідеологічним змістом інформації, яка поширюється засобами масової інформації, а також щодо недопущення припинення засобів масової інформації інакше як за рішенням їх засновника (співзасновників) або суду;

— заходи щодо безумовного виконання Указу Президента України від 23 липня 1998 року № 817 "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності" стосовно перевірок діяльності засобів масової інформації, передбачивши у них, зокрема, обов'язковість оприлюднення на початку року Державною податковою адміністрацією України списку засобів масової інформації, які планується перевірити протягом поточного року;

— заходи щодо забезпечення відповідності тарифів на розповсюдження друкованих періодичних видань реальній вартості цих послуг з метою їх здешевлення, прозорості механізму встановлення таких тарифів;

2) розробити та затвердити у двомісячний строк Програму збільшення виробництва в Україні паперу, виходячи з необхідності досягнення у максимально стислі строки обсягів виробництва паперу, які б задовольняли потреби вітчизняних друкованих засобів масової інформації, а також диверсифікації виробництва та здешевлення целюлозно-паперової продукції, залучення інвестицій для будівництва нових та реконструкції існуючих виробничих потужностей, зменшення залежності вітчизняних засобів масової інформації від імпорту целюлозно-паперової продукції;

3) підготувати та внести в установленому порядку у місячний строк законопроекти про:

— спрощення процедури митного оформлення целюлозно-паперової продукції та поліграфічного обладнання;

— звільнення від сплати ввізного мита при ввезенні на митну територію України газетного паперу у період до досягнення обсягів виробництва паперу в Україні, які б задовольняли потреби вітчизняних друкованих засобів масової інформації;

— відповідальність друкованих засобів масової інформації за порушення законодавства України про інформацію, передбачивши обов'язковість попередження друкованого засобу масової інформації про необхідність усунення допущених таким засобом порушень, попереднього інформування засновника (співзасновників) друкованих засобів масової інформації про допущені порушення та наступне застосування відповідних санкцій, якщо порушення не буде усунено;

4) розробити у двомісячний строк типову форму договору, який журналіст відповідно до законодавства укладає із засобом масової інформації, передбачивши у ньому права та обов'язки сторін, що забезпечували б незалежну творчу діяльність журналіста;

5) розглянути питання щодо вдосконалення механізму оплати праці, пенсійного забезпечення, інших норм соціальної підтримки журналістів, особливо тих, які проживають і працюють у сільській місцевості, та внести в установленому порядку відповідні пропозиції;

6) внести пропозиції щодо заснування стипендій Президента України для видатних діячів інформаційної галузі.

2. Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України за участю Національної спілки журналістів України підготувати та подати на затвердження Кабінету Міністрів України державну програму економічної підтримки районних, міських та міськрайонних газет, районного, міського, міськрайонного телерадіомовлення, передбачивши в ній зміцнення виробничої, матеріально-технічної бази таких суб'єктів інформаційної діяльності, збільшення періодичності випуску, обсягів друкування, мовлення.

Рекомендувати органам місцевого самоврядування разом з місцевими державними адміністраціями розробити та затвердити відповідні місцеві програми економічної підтримки районних, міських та міськрайонних газет, районного, міського, міськрайонного телерадіомовлення.

3. Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України:

забезпечити неухильне проведення політики підтримки засобів масової інформації;

сприяти разом з Державним комітетом зв'язку та інформатизації України створенню електронних друкованих засобів масової інформації, розширенню подання у міжнародній інформаційній мережі INTERNET об'єктивної політичної, економічної, правової, екологічної, науково-технічної, культурної та іншої інформації про Україну державною, англійською та іншими іноземними мовами, розширенню можливостей для доступу громадян через цю мережу до інформації, що подається в іноземних друкованих засобах масової інформації;

внести пропозиції щодо утворення органу досудового розгляду спорів та конфліктів, що виникають в інформаційній галузі.

4. Міністерству внутрішніх справ України, Службі безпеки України, Державній податковій адміністрації України, іншим правоохоронним органам разом з всеукраїнськими громадськими організаціями журналістів опрацювати порядок висвітлення подій, які викликають значний суспільний інтерес, доступу журналістів до відповідної інформації, крім випадків, коли її розголошення може зашкодити оперативним заходам, розслідуванню чи дізнанню, порушити право людини на справедливий та об'єктивний судовий розгляд її справи, створити загрозу життю або здоров'ю будь-якої особи, та інших випадків, передбачених законом.

5. Антимонопольному комітету України, Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державному комітету зв'язку та інформатизації України разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення вживати заходів до неухильного виконання вимог законодавства щодо недопущення монополізації, в тому числі окремими особами, в інформаційній галузі та на суміжних ринках (виробництво паперу і поліграфічних матеріалів, послуги з доставки друкованих засобів масової інформації).

6. Керівникам центральних і місцевих органів виконавчої влади сприяти зміцненню зв'язків підпорядкованих їм органів із засобами масової інформації, забезпечувати систематичне надання повної, об'єктивної та неупередженої інформації про діяльність цих органів, реагування в установленому порядку на критичні виступи у засобах масової інформації, проводити періодично (не рідше одного разу на квартал) зустрічі з представниками засобів масової інформації з актуальних питань їх роботи.

7. Комісії державних нагород та геральдики під час розгляду порушених перед Президентом України клопотань щодо відзначення журналістів державними нагородами України забезпечувати відкритість та гласність, врахування думки громадськості при розгляді кандидатур, представлення до нагородження осіб, які мають найвищі досягнення у відповідній сфері.

8. Міністерству освіти і науки України, Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України підготувати та внести Кабінету Міністрів України пропозиції щодо вдосконалення системи підготовки, підвищення кваліфікації кадрів для засобів масової інформації, розширення в разі потреби мережі відповідних навчальних закладів.

Київській міській державній адміністрації розглянути питання щодо виділення в установленому порядку приміщення для Центру "Вища школа засобів масової інформації" та коледжу репортерів.

9. Рекомендувати Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення забезпечити неухильне дотримання встановленої послідовності застосування санкцій за порушення телерадіоорганізаціями законодавства України та ліцензійних умов, а також інформування засновника (співзасновників) телерадіоорганізацій про допущені такими організаціями порушення.

м. Київ
9 грудня 2000 року
№ 1323/2000

Президент України
Л. КУЧМА